

نگاهی به شرایط تفکیک زباله در برخی کشورها

• بهترین کشور جهان از نظر تفکیک و بازیافت زباله، سوئیس است. در این کشور، مردم و دولت با همکاری یکدیگر، بهترین سیستم بازیافت پسماند را در جهان اجرا می کنند که زبازد بسیاری از کشورهای جهان است. در این کشور، حتی روغن های مصرفی مردم هم بازیافت می شود و در همه فروشگاه های کوچک و بزرگ، سطل های زباله مجزایی برای پسماندهای خشک و تر وجود دارد. در این کشور ریختن زباله در جایی غیر از سطل زباله، جرم محسوب می شود و هر فردی که در خیابان آشغال بریزد، جریمه خواهد شد. همچنین در سوئیس، قیمت هر کیسه زباله به بیش از یک یورو می رسی که در نتیجه افراد ترغیب می شوند زباله های کمتری تولید کنند!

• در کشور دانمارک هم الگوی کم نظیر از صنعت بازیافت زباله وجود دارد. در این کشور، دولت از صنایعی که کمترین میزان زباله را تولید کند، حمایت می کند و گفته می شود در این کشور سبز و پاک، بیش از یک درصد مردم در کار صنعت بازیافت و تفکیک زباله، فعال هستند.

• کشور آلمان هم در زمینه بازیافت زباله، یک کشور موفق است. مردم این کشور به جداسازی زباله های خشک و تر از یکدیگر اکتفا نمی کنند و برای هر دسته زباله، مثل بطری شیشه ای، بطری پلاستیکی، در بطری و... سطل جداگانه ای دارند.

• در مقابل کشور فرانسه یکی از کشورهایی است که بدترین نرخ بازیافت را دارد، از این رو یک شرکت فرانسوی با ساخت یک سطل زباله هوشمند، سعی کرده است ترویج دهنده عادت تفکیک زباله شود. این سطل زباله، یک سطل پدالی مجهز به اسکنر بارکد است که اقلام قابل بازیافت را شناسایی می کند و به کاربران اجازه می دهد مواد مصرفی خود را پیگیری کنند. مثلا زمانی که می خواهید ظرف غذای خود را پس از مصرف دور بیندازید، اسکنر بارکد سطل را خوانش بارکد محصول به شما می گوید که بخش پلاستیک سخت و مقوایی ظرف قابل بازیافت است، اما باقی مانده غذای درون آن یک زباله است. فعالان محیط زیست فرانسه امیدوارند با این روش بتوانند به تخریب کمتر زمین توسط انسان کمک کنند. منبع: جام جم. ایسنا

۸

■ تفکیک قدم به قدم زباله چگونه است؟ کاغذ و مقوا

- کیسه ای مختص کاغذ در نظر بگیرید و مقواها را هم تا کنید و کنار آن ها قرار دهید.
- کاغذهایی را که اطلاعات شخصی شما روی آن است ریز ریز کنید.
- پاکت های شیر و آبمیوه دارای ۷۴ درصد کاغذ است و در دسته بندی کاغذ ها قرار می گیرد. آن را خالی و تا کنید.
- کاغذ ها و کارتن های خیلی کثیف و چرب زباله محسوب می شود و درون این کیسه قرار نمی گیرد. پلاستیک

پلاستیک ها به ۷ دسته تقسیم می شود. بعضی از آنها به راحتی بازیافت می شود اما برای بازیافت بعضی از انواع آن باید مراحل سختی طی شود.
- می توانید همه انواع پلاستیک را داخل یک کیسه بریزید.
- بطری های خالی را زیر پا له کنید تا جای کمتری بگیرد.

- **دور ریزهایی که می تواند به کود تبدیل شود**
- اضافه سبزی ها، پوست میوه ها، غذای مانده، پوست تخم مرغ، کیسه چای و نقاله چای و فیلتر قهوه در این دسته قرار می گیرد.
- اگر در خانه باغچه دارید، زباله های تر را در باغچه دفن کنید و اگر نه، درون کیسه به مامور جمع آوری زباله تحویل دهید.

زباله های غیر قابل بازیافت
برخی زباله ها غیر قابل بازیافت است و تنها کمکی که می توانیم بکنیم، این است که کمتر تولید کنیم. لباس و کفش، وسایل برقی، زباله های بهداشتی مثل دستمال توالت و بسیاری دیگر از دور ریزهای ما به درد بازیافت نمی خورد و تنها راه بهبود این چرخه، دوری از مصرف گرایی است.

درباره اهمیت و چگونگی تفکیک و بازیافت زباله

کیمیاگری با بازیافت زباله!

قدیم ترها که واژه بازیافت هنوز چندان جا نیفتاده بود و کسی نمی دانست تفکیک زباله یعنی چه، مادرانمان به ما یاد داده بودند نان خشک را از زباله های دیگر جدا کنیم؛ ته مانده سفره را لب پنجره بریزیم برای پرنده ها و پوست میوه را هم توی باغچه چال کنیم تا کود طبیعی درست بشود. حالا حرف از تفکیک زباله، این طلای کثیف و بازیافت آن، زیاد است اما باغچه و پرنده و حوصله ای برای خیلی هایمان نمانده است! طرف ها و کیسه های پلاستیکی جزء ضروری زندگی مان شده است و اسم هر چیزی را که به کارمان نیاید، آشغال می گذاریم؛ بدون این که بدانیم این زباله هایی که با سرعتی خستگی ناپذیر مشغول تولیدشان هستیم، با سلامت و بهداشت مان چه می کنند و چه هزینه گرانی بر اقتصادمان تحمیل می کنند. بنابراین بد نیست اهمیت بازیافت را دوباره به خودمان یادآوری کنیم؛ بازیافت یعنی آماده سازی مواد برای بهروری دوباره. مواد بازیافت پذیر هم عبارت است از آهن آلات، پلاستیک، شیشه، کاغذ، مق واه بعضی مواد شیمیایی و زباله های تر که به کود کمپوست تبدیل می شود. کاهش مصرف مواد خام، کاهش مصرف انرژی، کاهش آلودگی هوا حاصل از سوختن مواد و آلودگی آب ها حاصل از تدفین زباله در خاک و کاهش تولید گاز های گلخانه ای، بعضی از مزایای بازیافت مواد است. و این یعنی ما می توانیم با تغییری کوچک در سبک زندگی مان، به خودمان و جامعه و طبیعت مان کمک بزرگی کنیم. در پرونده امروز هر آن چه را لازم است درباره بازیافت و تفکیک زباله بدانید، در قالب پرسش و پاسخ خواهید خواند. با ما همراه باشید.

۱

■ مادر ایران چقدر زباله تولید می کنیم؟

پسماند یا به اصطلاح عام زباله و آشغال، یعنی تمام مواد زاید حاصل از فعالیت های انسان و حیوان که غیر قابل استفاده و بی مصرف باشد. براساس آمار مدیر کل دفتر آب و خاک سازمان حفاظت محیط زیست در گفت و گو با همشهری: «روزانه ۴۹ هزار تن زباله خانگی در کشور تولید می شود که از این حجم عظیم فقط ۷ درصد آن تفکیک می شود!»

۳

■ بازیافت زباله یعنی چی؟

بازیافت به معنی استفاده از مواد مصرف شده برای تولید و ساخت مجدد همان کالایی که دور ریختیم یا کالای قابل استفاده دیگر است. ساخت کاغذ تازه از کاغذ های باطله، یکی از مصادیق بازیافت است. ناگفته پیداست که تفکیک، اولین و مهم ترین قدم بازیافت است.

۳

■ تفکیک زباله یعنی چی؟

تفکیک زباله فرایندی است که از طریق آن زباله را به عناصر مختلف دسته بندی و طبقه بندی می کنند. تفکیک زباله به شکل کلی، به معنی جداسازی زباله ها به دو گروه خشک و تر است. زباله خشک شامل چوب و محصولات وابسته به آن، فلزات و شیشه است. زباله تر هم به پسماندهایی مثل باقی مانده غذا و میوه و سبزی گفته می شود. تفکیک، گاهی در خانه و میدا تولید زباله انجام می شود و گاهی هم به شکل دستی و ماشینی در تاسیساتی که برای این منظور در نظر گرفته شده است.

۵

■ بازیافت زباله چه فایده هایی دارد؟

بازیافت زباله چهار فایده مهم دارد.
- ما به کمک بازیافت زباله، در مصرف منابع طبیعی صرفه جویی می کنیم؛ زیرا به جای استفاده از مواد خام برای تولید محصولات نو، از مواد بازیافتی استفاده می کنیم.
- در مصرف انرژی صرفه جویی می کنیم؛ چون انرژی لازم برای بازیافت زباله خیلی کمتر از انرژی مورد نیاز برای تولید محصولات جدید از مواد خام است؛ مثلا ساخت آلومینیم از آلومینیم بازیافت شده، به ۹۰ درصد انرژی کمتر از ساخت آلومینیم از سنگ معدن نیاز دارد.
- سومین فایده بازیافت، نیاز به فضای کمتر برای دفن زباله هاست. حتما می دانید که زباله های تولید شده توسط انسان، در دل زمین دفن می شود و به واسطه گسترش این روند نگران کننده، از سال ۱۹۶۹ میلادی، ۲۲ آوریل هر سال، روز «زمین پاک» نامگذاری شد تا توجه دنیا به موضوع مراقبت از کره زمین، جلب شود.
- دیگر فایده تفکیک زباله، تولید «کمپوست» از زباله تر است که در زمین دفن می شود.

■ کمپوست چیست؟

بیش از ۳۲۰۰ گونه کرم روی کره خاکی وجود دارد که همگی یک کار مشترک یعنی شخم زدن و زیر و رو کردن خاک را انجام می دهند. یکی از این گونه ها، همان کرم قرمز خاکی حلقوی بارانی است که توان خوردن زباله تر دفن شده در زمین و تبدیل آن به کود کمپوست را دارد. این کرم در روز بیش از وزن خود غذا می خورد و ۶۰ تا ۹۰ درصد آن را به فضولاتی به نام کود کمپوست تبدیل می کند. این کود که یک کود بی بو است، مانع از رشد علف هرز می شود و کیفیت محصولات کشاورزی را تا ۵۰ درصد و کمیت آن را تا ۹۰ درصد افزایش می دهد. همچنین به دلیل خاصیت اسفنجی در نگه داشت آب و آزاد سازی تدریجی آب موجود، شوره زار و کوهپایه ها را حاصلخیز می کند و از همه مهم تر به دلیل فقدان هر نوع ماده شیمیایی، محصول کشاورزی تولید شده با آن، کاملا ارگانیک و طبیعی به حساب می آید و قیمت محصول تا ۵ برابر افزایش می یابد.

۶

■ چطور زباله کمتری تولید کنیم؟

استفاده از کیسه های پارچه ای خرید به جای پلاستیک، استفاده از ظروف شیشه ای و قابل شست و شو به جای ظروف یک بار مصرف، استفاده از دستمال های پارچه ای به جای دستمال کاغذی، دقت در استفاده از کاغذ و... برخی از راهکارهای ساده برای تولید زباله کمتر است. حتی پختن غذای خانگی برای استفاده نکردن از غذای بیرون در ظرف های یک بار مصرف یا خوراکی های کنسروی هم می تواند در تولید کمتر زباله تأثیر بسیاری داشته باشد.

۷

■ چطور زباله ها را تفکیک کنیم؟

ساده ترین روش برای تفکیک زباله در خانه که پلاستیک، استفاده از ظروف شیشه ای و قابل شست و شو به جای ظروف یک بار مصرف، یکی برای زباله های خشک مثل کاغذ، مقوا، بطری، دستمال کاغذی، قوطی شیشه ای مربا، قوطی کنسرو و... و یکی برای زباله های تر مثل پسماند غذا و میوه و سبزی. در قدم بعد می توان زباله های خشک را هم به دو دسته زباله های خطرناک و بی خطر تفکیک کرد. لامپ، تیغ، سوزن سرنگ، باتری های یک بار مصرف، خرده شیشه و زباله هایی از این دست، جزو زباله های خطرناک است.